

Wymagania programowe i przedmiotowy system oceniania z matematyki dla klasy siódmej dostosowany do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
2. Ocenie podlegają następujące formy aktywności ucznia:
  - prace samodzielne: prace klasowe, kartkówki, testy,
  - wypowiedzi ustne,
  - zadania domowe,
  - prace dodatkowe,
  - aktywność,
  - twórcza realizacja uzdolnień,
  - szczególne osiągnięcia (np. zajęcie punktowanego miejsca w konkursie),
  - doskonalenie umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy
3. Ocenianie ma charakter cyfrowy w skali 1 - 6. Prace pisemne ocenia się punktowo. Dla ustalenia ocen cyfrowych stosowane są progi przeliczeniowe według następującej skali:

powyżej 100% poprawnych odpowiedzi (zadanie dodatkowe) – ocena celująca;

100% - 91% poprawnych odpowiedzi – ocena bardzo dobra;

90% - 71% poprawnych odpowiedzi – ocena dobra;

70% - 51% poprawnych odpowiedzi – ocena dostateczna;

50% - 31% poprawnych odpowiedzi – ocena dopuszczająca;

30% - 0% poprawnych odpowiedzi – ocena niedostateczna.

4. Prace klasowe, kartkówki, odpowiedzi ustne są obowiązkowe.
5. Jeżeli uczeń opuścił pracę klasową lub kartkówkę z przyczyn losowych, to powinien ją napisać w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły w terminie wyznaczonym przez nauczyciela. W przeciwnym razie otrzymuje ocenę niedostateczną.
6. Uczeń może poprawić ocenę z pracy klasowej lub kartkówki w ciągu dwóch tygodni od dnia oddania sprawdzonych prac.
7. Każdy sprawdzian można poprawić tylko jeden raz.
8. Przy poprawianiu prac i pisaniu w drugim terminie kryteria ocen nie zmieniają się, a ocena wpisywana jest do dziennika.
9. Krótkie sprawdziany mogą obejmować materiał z dwóch ostatnich lekcji.

10. Uczniowie, którzy wrócili do szkoły po co najmniej dwudniowej usprawiedliwionej nieobecności w szkole nie muszą pisać kartkówki w pierwszym terminie.
11. Nie ocenia się uczniów do dwóch dni po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności w szkole.
12. Nie ma możliwości poprawienia ocen tydzień przed klasyfikacją.
13. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji może nie być klasyfikowany z przedmiotu.
14. Uczeń ma obowiązek nosić zeszyt, podręcznik, ćwiczenia, ołówek i przyrządy geometryczne (ekierka, linijka, kątomierz, cyrkiel)
15. Ćwiczenia uzupełniamy ołówkiem
16. Uczeń ma prawo dwukrotnie w ciągu semestru zgłosić przed lekcją nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy prac klasowych).
17. Uczeń, który nie zgłosi nieprzygotowania, a nie będzie miał pracy domowej bądź przyrządów, otrzymuje ocenę niedostateczną.
18. Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, jeśli nie spełni wymagań przewidzianych na ocenę dopuszczającą.

Kryteria szczegółowe

(na podstawie treści zawartych w programie nauczania *Matematyka z plusem i podręcznika o nr dop. 780/4/2017*).

DZIAŁ 1. Liczby i działania

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie rozszerzenie osi liczbowej na liczby ujemne • umie porównywać liczby wymierne • umie zaznaczać liczbę wymierną na osi liczbowej • umie zamieniać ułamki zwykłe na dziesiętne i odwrotnie • zna pojęcia: rozwinięcie dziesiętne skończone, nieskończone, okres • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> zapisać liczby wymierne w postaci rozwinięć dziesiętnych skończonych i rozwinięć dziesiętnych nieskończonych okresowych • zna sposób zaokrąglania liczb • rozumie potrzebę zaokrąglania liczb • umie zaokrąglić liczbę do danego rzędu • umie szacować wyniki działań • zna algorytm dodawania i odejmowania liczb wymiernych dodatnich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie znajdować liczbę wymierną leżącą pomiędzy dwiema danymi na osi liczbowej • umie porównywać liczby wymierne • umie określić na podstawie rozwinięcia dziesiętnego, czy dana liczba jest liczbą wymierną • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> zaokrąglić liczbę o rozwinięciu dziesiętnym nieskończonym okresowym do danego rzędu • umie dodawać i odejmować liczby wymierne dodatnie zapisane w różnych postaciach • umie mnożyć i dzielić liczby wymierne dodatnie • umie obliczać liczbę na podstawie danego jej ułamka • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> wykonywać działania łączne na liczbach wymiernych dodatnich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie znajdować liczby spełniające określone warunki • umie porządkować liczby wymierne • zna warunek konieczny zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny skończony • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> przedstawić rozwinięcie dziesiętne nieskończone okresowe w postaci ułamka zwykłego • umie porządkować liczby wymierne • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> znajdować liczby spełniające określone warunki • umie porządkować liczby wymierne • zna warunek konieczny zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny skończony • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> przedstawić rozwinięcie dziesiętne nieskończone okresowe w postaci ułamka zwykłego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie wstawiać nawiasy tak, by otrzymać żądany wynik • umie obliczać wartości wyrażeń arytmetycznych zawierających dużą liczbę działań • umie tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie treści trudniejszych zadań i obliczać ich wartość • umie znaleźć rozwiązanie równania z wartością bezwzględną

<ul style="list-style-type: none"> •umie dodawać i odejmować liczby wymierne dodatnie zapisane w jednakowej postaci •zna algorytm mnożenia i dzielenia liczb wymiernych dodatnich •umie podać odwrotność liczby •umie mnożyć i dzielić przez liczbę naturalną •umie obliczać ułamek danej liczby naturalnej •zna kolejność wykonywania działań •umie dodawać, odejmować, mnożyć i dzielić dwie liczby •zna pojęcie liczb przeciwnych •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> odczytać z osi liczbowej liczby spełniające określony warunek •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> opisać zbiór liczb za pomocą nierówności •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> zaznaczyć na osi liczbowej liczby spełniające określoną nierówność •zna pojęcie odległości między dwiema liczbami na osi liczbowej •umie na podstawie rysunku osi liczbowej określić odległość między liczbami 	<ul style="list-style-type: none"> •umie określić znak liczby będącej wynikiem dodawania lub odejmowania dwóch liczb wymiernych •umie obliczać kwadraty i <u>z pomocą nauczyciela</u> sześciany i liczb wymiernych •umie stosować prawa działań •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> zapisać nierówność, jaką spełniają liczby z zaznaczonego na osi liczbowej zbioru •umie obliczyć odległość między liczbami na osi liczbowej •umie obliczać wartości prostych wyrażeń arytmetycznych 	<ul style="list-style-type: none"> •umie porządkować liczby wymierne •umie dokonać porównań poprzez szacowanie w zadaniach tekstowych •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> znajdować liczby spełniające określone warunki •umie rozwiązywać typowe zadania na zastosowanie dodawania i odejmowania liczb wymiernych •umie zamieniać jednostki długości, masy •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> wykonywać działania łączne na liczbach wymiernych dodatnich •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> obliczać wartości wyrażeń arytmetycznych zawierających większą liczbę działań •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> zapisać podane słownie wyrażenia arytmetyczne i obliczać jego wartość •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie treści zadań i obliczać ich wartość •umie stosować prawa działań •umie obliczać wartości wyrażeń arytmetycznych •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> uzupełniać brakujące liczby w dodawaniu, odejmowaniu, mnożeniu i dzieleniu tak, by otrzymać ustalony wynik 	
---	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> •umie znaleźć liczby znajdujące się w określonej odległości na osi liczbowej od danej liczby •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> wykorzystywać wartość bezwzględną do obliczeń odległości liczb na osi liczbowej •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> znaleźć rozwiązanie prostego równania z wartością bezwzględną	
--	--	--	--

DZIAŁ 2. Procenty

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie procentu • rozumie potrzebę stosowania procentów w życiu codziennym • umie wskazać przykłady zastosowań procentów w życiu codziennym • umie zamienić procent na ułamek • umie zamienić ułamek na procent • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> określić procentowo zaznaczoną część figury i zaznaczyć procent danej figury • zna pojęcie diagramu procentowego • umie z diagramów odczytać potrzebne informacje • umie obliczyć procent danej liczby • rozumie pojęcia podwyżka (obniżka) o pewien procent • wie, jak obliczyć podwyżkę (obniżkę) o pewien procent • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> obliczyć podwyżkę (obniżkę) o pewien procent 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie potrzebę stosowania diagramów do wizualizacji informacji • umie zamienić liczbę wymierną na procent • zna sposób obliczania, jakim procentem jednej liczby jest druga liczba • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> obliczyć, jakim procentem jednej liczby jest druga liczba • wie jak obliczyć liczbę na podstawie jej procentu • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> obliczyć liczbę na podstawie jej procentu • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> rozwiązywać typowe zadania związane z procentami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie promila • umie zamieniać ułamki, procenty na promile i odwrotnie • potrafi wybrać z diagramu informacje i je zinterpretować • potrafi <u>z pomocą nauczyciela</u> zobrazować dowolnym diagramem wybrane informacje • umie wykorzystać diagramy do rozwiązywania zadań tekstowych • umie rozwiązać typowe zadanie tekstowe dotyczące obliczania podwyżek i obniżek o pewien procent • umie rozwiązać typowe zadanie tekstowe dotyczące obliczania procentu danej liczby • umie obliczyć, jakim procentem jednej liczby jest druga liczba • umie rozwiązać typowe zadanie tekstowe dotyczące obliczania, jakim procentem jednej liczby jest druga liczba • umie obliczyć liczbę na podstawie jej procentu • umie obliczyć, o ile procent jest większa (mniejsza) liczba od danej • umie rozwiązywać zadania związane z procentami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie wykorzystać diagramy do rozwiązywania trudniejszych zadań tekstowych • umie rozwiązać trudniejsze zadanie tekstowe dotyczące obliczania podwyżek i obniżek o pewien procent • umie zastosować obliczenia procentowe w zdaniach tekstowych o wyższym stopniu trudności • umie rozwiązywać trudniejsze zadania związane z procentami

		<ul style="list-style-type: none"> •umie odczytać z diagramu informacje potrzebne w zadaniu •umie rozwiązać typowe zadanie tekstowe dotyczące obliczania liczby na podstawie jej procentu •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> •zastosować obliczenia procentowe w zdaniach tekstowych	
--	--	--	--

Przykłady wiadomości i umiejętności wykraczające poza treści wymagań podstawy programowej; ich spełnienie może być jednym z warunków wystawienia oceny celującej.

Uczeń:

- umie stosować własności procentów w sytuacji ogólnej
- zna i rozumie określenie punkty procentowe

DZIAŁ 3. Figury na płaszczyźnie

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna podstawowe pojęcia: punkt, prosta, odcinek • zna pojęcie prostych prostopadłych i równoległych • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> konstruować odcinek przystający do danego • zna pojęcie kąta • zna pojęcie miary kąta • zna rodzaje kątów • zna nazwy kątów utworzonych przez dwie przecinające się proste oraz kątów utworzonych pomiędzy dwiema prostymi równoległymi przeciętymi trzecią prostą i związku pomiędzy nimi • zna pojęcie wielokąta • zna sumę miar kątów wewnętrznych trójkąta • umie kreślić poszczególne rodzaje trójkątów • zna definicję figur przystających • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> wskazać figury przystające • zna definicję prostokąta i kwadratu • umie rozróżniać poszczególne rodzaje czworokątów • umie rysować przekątne czworokątów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> kreślić proste i odcinki prostopadłe przechodzące przez dany punkt • umie podzielić odcinek na połowy • wie, jak obliczyć odległość punktu od prostej i odległość pomiędzy prostymi • zna warunek współliniowości trzech punktów • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> obliczyć miary kątów przyległych (wierzchołkowych, odpowiadających, naprzemianległych), gdy dana jest miara jednego z nich • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> obliczać na podstawie rysunku miary kątów w trójkącie • umie sprawdzić, czy z danych odcinków można zbudować trójkąt • zna nierówność trójkąta $AB+BC \geq AC$ • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> konstruować trójkąt o danych trzech bokach • zna cechy przystawania trójkątów • umie rozpoznawać trójkąty przystające • zna definicję trapezu, równoległoboku i rombu • umie podać własności czworokątów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie kreślić proste i odcinki równoległe przechodzące przez dany punkt • umie obliczyć odległość punktu od prostej i odległość pomiędzy prostymi • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> sprawdzić współliniowość trzech punktów • umie obliczać na podstawie rysunku miary kątów • umie rozwiązywać zadania tekstowe dotyczące kątów • rozumie zasadę klasyfikacji trójkątów • umie klasyfikować trójkąty ze względu na boki i kąty • umie wybrać z danego zbioru odcinki, z których można zbudować trójkąt • umie stosować zależności między bokami (kątami) w trójkącie podczas rozwiązywania typowych zadań tekstowych • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> rozwiązywać zadania konstrukcyjne • umie uzasadniać przystawanie trójkątów • rozumie zasadę klasyfikacji czworokątów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie rozwiązywać trudniejsze zadania tekstowe dotyczące kątów • umie stosować zależności między bokami (kątami) w trójkącie podczas rozwiązywania trudniejszych zadań tekstowych • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z wielokątami foremnymi • umie rozwiązywać trudniejsze zadania konstrukcyjne • umie uzasadniać przystawanie trójkątów w trudniejszych przypadkach • umie stosować własności czworokątów do rozwiązywania trudniejszych zadań • umie rozwiązywać zadania tekstowe związane z obliczaniem pól i obwodów wielokątów na płaszczyźnie • umie obliczać pola wielokątów w trudniejszych przypadkach • umie rozwiązywać zadania tekstowe trudniejsze tekstowe związane z obliczaniem pól i obwodów wielokątów w układzie współrzędnych

<ul style="list-style-type: none"> •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> rysować wysokości czworokątów •zna jednostki miary pola •zna zależności pomiędzy jednostkami pola •zna wzór na pole prostokąta •zna wzór na pole kwadratu •umie obliczać pole prostokąta, którego boki są wyrażone w tych samych jednostkach •zna wzory na obliczanie pól powierzchni wielokątów •umie narysować układ współrzędnych •zna pojęcie układu współrzędnych •umie odczytać współrzędne punktów •umie zaznaczyć punkty o danych współrzędnych •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> rysować odcinki w układzie współrzędnych •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> obliczać pola wielokątów 	<ul style="list-style-type: none"> •umie obliczać miary kątów w poznanych czworokątach •umie obliczać obwody narysowanych czworokątów •rozumie własności wielokątów foremnych •umie obliczyć miarę kąta wewnętrznego wielokąta foremnego •umie zamieniać jednostki •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> obliczać pole prostokąta, którego boki są wyrażone w różnych jednostkach •umie rysować wielokąty w układzie współrzędnych •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> obliczyć długość odcinka równoległego do jednej z osi układu •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> konstruować sześciokąt i ośmiokąt foremny 	<ul style="list-style-type: none"> •umie klasyfikować czworokąty ze względu na boki i kąty •umie stosować własności czworokątów do rozwiązywania zadań •umie zamieniać jednostki •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> rozwiązywać trudniejsze zadania dotyczące pola prostokąta •umie rozwiązywać zadania tekstowe związane z obliczaniem pól i obwodów wielokątów na płaszczyźnie •umie obliczać pola wielokątów •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> rozwiązywać zadania tekstowe związane z obliczaniem pól i obwodów wielokątów w układzie współrzędnych •umie wyznaczyć współrzędne brakujących wierzchołków prostokąta, równoległoboku i trójkąta 	<ul style="list-style-type: none"> •umie konstruować trójkąt, gdy dany jest bok i dwa kąty do niego przyległe
---	--	---	--

Przykłady wiadomości i umiejętności wykraczające poza treści wymagań podstawy programowej; ich spełnienie może być jednym z warunków wystawienia oceny celującej.

Uczeń:

- umie konstruować kąt przystający do danego

DZIAŁ 4. Wyrażenia algebraiczne

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie wyrażenia algebraicznego • umie budować proste wyrażenia algebraiczne • umie rozróżnić pojęcia: suma, różnica, iloczyn, iloraz • umie budować i odczytywać wyrażenia algebraiczne • umie zna pojęcie jednomianu • zna pojęcie jednomianów podobnych • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> porządkować jednomiany • umie określić współczynniki liczbowe jednomianu • umie rozpoznać jednomiany podobne • obliczyć <u>z pomocą nauczyciela</u> wartość liczbową wyrażenia bez jego przekształcenia dla jednej zmiennej wymiernej • zna pojęcie sumy algebraicznej • zna pojęcie wyrazów podobnych • umie odczytać wyrazy sumy algebraicznej • umie wskazać współczynniki sumy algebraicznej • umie wyodrębnić wyrazy podobne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie zasadę nazywania wyrażen algebraicznych • rozumie zasadę przeprowadzania redukcji wyrazów podobnych • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> opuścić nawiasy • umie rozpoznawać sumy algebraiczne przeciwne • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> obliczyć wartość liczbową wyrażenia dla zmiennych wymiernych po przekształceniu do postaci dogodnej do obliczeń • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> przemnożyć każdy wyraz sumy algebraicznej przez jednomian • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> obliczyć wartość liczbową wyrażenia dla zmiennych wymiernych po przekształceniu do postaci dogodnej do obliczeń • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> pomnożyć dwumian przez dwumian • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> podzielić sumę algebraiczną przez liczbę wymierną 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie budować i odczytywać wyrażenia o konstrukcji wielodziałaniowej • umie obliczyć wartość liczbową wyrażenia bez jego przekształcenia dla kilku zmiennych wymiernych • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> zapisywać warunki zadania w postaci jednomianu • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> zapisywać warunki zadania w postaci sumy algebraicznej • umie obliczyć wartość liczbową wyrażenia dla zmiennych wymiernych po przekształceniu do postaci dogodnej do obliczeń • umie mnożyć sumy algebraiczne • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> doprowadzić wyrażenie algebraiczne do prostszej postaci, stosując mnożenie sum algebraicznych • umie interpretować geometrycznie iloczyn sum algebraicznych • umie stosować mnożenie sum algebraicznych w typowych zadaniach tekstowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie obliczyć sumę algebraiczną znając jej wartość dla podanych wartości występujących w niej zmiennych • umie wstawić nawiasy w sumie algebraicznej tak, by wyrażenie spełniało podany warunek • umie stosować dodawanie i odejmowanie sum algebraicznych w zadaniach tekstowych • umie zinterpretować geometrycznie iloczyn sumy algebraicznej przez jednomian • umie stosować mnożenie jednomianów przez sumy • umie wykorzystać mnożenie sum algebraicznych do dowodzenia własności liczb

<ul style="list-style-type: none"> •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> zredukować wyrazy podobne •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> przemnożyć każdy wyraz sumy algebraicznej przez liczbę 			
---	--	--	--

DZIAŁ 5. Równania

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •zna pojęcie równania •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> zapisać zadanie w postaci równania •zna pojęcie rozwiązania równania •rozumie pojęcie rozwiązania równania •umie sprawdzić, czy dana liczba spełnia równanie •zna metodę równań równoważnych •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> stosować metodę równań równoważnych •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> rozwiązywać równania posiadające jeden pierwiastek, równania sprzeczne i tożsamościowe •umie rozwiązywać równania bez stosowania przekształceń na wyrażeniach algebraicznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •zna pojęcia: równania równoważne, tożsamościowe, sprzeczne •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> rozpoznać równania równoważne •umie zbudować równanie o podanym rozwiązaniu •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> rozwiązywać równania z zastosowaniem prostych przekształceń na wyrażeniach algebraicznych •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> analizować treść zadania o prostej konstrukcji •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> rozwiązać proste zadanie tekstowe za pomocą równania i sprawdzić poprawność rozwiązania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •umie zapisać zadanie w postaci równania •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> zbudować równanie o podanym rozwiązaniu •wyszukuje <u>z pomocą nauczyciela</u> wśród równań z wartością bezwzględną równania sprzeczne •umie stosować metodę równań równoważnych •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> rozwiązywać równania posiadające jeden pierwiastek •umie rozwiązywać równania z zastosowaniem przekształceń na wyrażeniach algebraicznych •umie wyrazić treść zadania za pomocą równania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •umie zapisać trudniejsze zadanie w postaci równania •wyszukuje wśród równań z wartością bezwzględną równania sprzeczne (trudniejsze przykłady) •umie rozwiązywać równania sprzeczne i tożsamościowe •umie rozwiązywać równania z zastosowaniem trudniejszych przekształceń na wyrażeniach algebraicznych •umie wyrazić treść trudniejszego zadania za pomocą równania •umie rozwiązać trudniejsze zadanie tekstowe za pomocą równania i sprawdzić poprawność rozwiązania •umie wyrazić treść trudniejszego zadania z procentami za pomocą równania

	<ul style="list-style-type: none"> •umie analizować treść zadania z procentami o prostej konstrukcji •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> rozwiązać proste zadanie tekstowe z procentami za pomocą równania •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> przekształcać proste wzory •umie wyznaczyć z prostego wzoru określoną wielkość 	<ul style="list-style-type: none"> •umie rozwiązać typowe zadanie tekstowe za pomocą równania i sprawdzić poprawność rozwiązania •umie rozwiązać zadanie tekstowe z procentami za pomocą równania i sprawdzić poprawność rozwiązania •umie wyrazić treść zadania z procentami za pomocą równania •umie przekształcać wzory, w tym fizyczne i geometryczne •umie wyznaczyć ze wzoru określoną wielkość 	<ul style="list-style-type: none"> •umie przekształcać rozbudowane wzory, w tym fizyczne i geometryczne •umie wyznaczyć z rozbudowanego wzoru określoną wielkość •umie rozwiązać trudniejsze zadanie tekstowe za pomocą równania
--	---	--	---

Przykłady wiadomości i umiejętności wykraczające poza treści wymagań podstawy programowej; ich spełnienie może być jednym z warunków wystawienia oceny celującej.

Uczeń:

- umie zapisać problem w postaci równania (trudne przypadki)

DZIAŁ 5. Potęgi

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna i rozumie pojęcie potęgi o wykładniku naturalnym • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> porównać potęgi o różnych wykładnikach naturalnych i takich samych podstawach oraz o takich samych wykładnikach naturalnych i różnych dodatnich podstawach • umie obliczyć potęgę o wykładniku naturalnym • zna wzór na mnożenie i dzielenie potęg o tych samych podstawach • umie mnożyć i dzielić potęgi o tych samych podstawach • umie zapisać w postaci jednej potęgi iloczynu i ilorazu potęg o takich samych podstawach • umie zapisać w postaci jednej potęgi potęgę potęgi • umie potęgować potęgę • zna wzór na potęgowanie potęgi • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> potęgować iloczyn i iloraz • umie zapisać w postaci jednej potęgi iloczynu i ilorazu potęg o takich samych wykładnikach • zna wzór na potęgowanie iloczynu i ilorazu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie zapisać liczbę w postaci potęgi • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> określić znak potęgi, nie wykonując obliczeń • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego potęgę • rozumie powstanie wzoru na mnożenie i dzielenie potęg o tych samych podstawach • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> stosować mnożenie i dzielenie potęg o tych samych podstawach do obliczania wartości liczbowej wyrażeń • rozumie powstanie wzoru na potęgowanie potęgi • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> przedstawić potęgę w postaci potęgowania potęgi • rozumie powstanie wzoru na potęgowanie iloczynu i ilorazu • umie doprowadzić wyrażenie do prostszej postaci, stosując działania na potęgach • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> zapisać bardzo małą liczbę w notacji wykładniczej, wykorzystując potęgę liczby 10 o ujemnych wykładnikach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie zapisać liczbę w postaci iloczynu potęg liczb pierwszych • umie obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego potęgę • umie stosować mnożenie i dzielenie potęg o tych samych podstawach do obliczania wartości liczbowej wyrażeń • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z potęgami • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> wykonać porównanie ilorazowe potęg o jednakowych podstawach • umie stosować potęgowanie potęgi do obliczania wartości liczbowej wyrażeń • umie porównać potęgi sprowadzając je do tej samej podstawy • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> stosować potęgowanie potęgi do obliczania wartości liczbowej wyrażeń • umie stosować potęgowanie iloczynu i ilorazu w zadaniach tekstowych • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> doprowadzić wyrażenie do prostszej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie podać cyfrę jedności liczby podanej w postaci potęgi • umie obliczyć wartość rozbudowanego wyrażenia arytmetycznego zawierającego potęgę • umie stosować mnożenie i dzielenie potęg o tych samych podstawach do obliczania wartości liczbowej trudniejszych wyrażeń • umie rozwiązać trudne zadanie tekstowe związane z potęgami • umie stosować potęgowanie potęgi do obliczania wartości liczbowej wyrażeń • umie porównywać potęgi o różnych podstawach i różnych wykładnikach, stosując działania na potęgach

<ul style="list-style-type: none"> •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> zapisać iloczyn i iloraz potęg o tych samych wykładnikach w postaci jednej potęgi •zna pojęcie notacji wykładniczej dla danych liczb •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> zapisać dużą liczbę w notacji wykładniczej •zna pojęcie potęgi liczby 10 o wykładniku całkowitym ujemnym 	<ul style="list-style-type: none"> •umie obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego, stosując działania na potęgach 	<p>postaci, stosując działania na potęgach</p> <ul style="list-style-type: none"> •umie stosować działania na potęgach w zadaniach tekstowych •rozumie potrzebę stosowania notacji wykładniczej w praktyce •umie zapisać daną liczbę w notacji wykładniczej •umie porównać liczby zapisane w notacji wykładniczej •umie obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego liczby zapisane w notacji wykładniczej •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> wykonać porównywanie ilorazowe dla liczb podanych w notacji wykładniczej •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> stosować notację wykładniczą do zamiany jednostek 	
--	---	--	--

DZIAŁ 5. Pierwiastki

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia pierwiastka arytmetycznego II stopnia z liczby nieujemnej oraz pierwiastka III stopnia z dowolnej liczby • zna wzór na obliczanie pierwiastka II stopnia z kwadratu liczby nieujemnej i pierwiastka III stopnia z sześciangu dowolnej liczby • umie obliczyć pierwiastek II stopnia z kwadratu liczby nieujemnej i z <u>pomocą nauczyciela</u> pierwiastek III stopnia z sześciangu dowolnej liczby • umie obliczyć pierwiastek arytmetyczny II stopnia z liczby nieujemnej i z <u>pomocą nauczyciela</u> pierwiastek III stopnia z dowolnej liczby • zna wzór na obliczanie pierwiastka z iloczynu i ilorazu • umie z <u>pomocą nauczyciela</u> wyłączyć czynnik przed znak pierwiastka oraz włączyć czynnik pod znak pierwiastka • umie z <u>pomocą nauczyciela</u> mnożyć i dzielić pierwiastki II stopnia oraz pierwiastki III stopnia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie z <u>pomocą nauczyciela</u> oszacować wartość wyrażenia zawierającego pierwiastki • umie z <u>pomocą nauczyciela</u> obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego pierwiastki • umie z <u>pomocą nauczyciela</u> stosować wzory na obliczanie pierwiastka z iloczynu i ilorazu do wyznaczania wartości liczbowej wyrażeń • umie z <u>pomocą nauczyciela</u> stosować wzór na obliczanie pierwiastka z iloczynu i ilorazu do obliczania wartości liczbowej wyrażeń 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie oszacować wartość wyrażenia zawierającego pierwiastki • umie obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego pierwiastki • umie z <u>pomocą nauczyciela</u> oszacować liczbę niewymierną • umie wykonywać działania na liczbach niewymiernych • umie wyłączyć czynnik przed znak pierwiastka • umie włączyć czynnik pod znak pierwiastka • umie wykonywać działania na liczbach niewymiernych • umie doprowadzić wyrażenie algebraiczne zawierające potęgi i pierwiastki do prostszej postaci • umie rozwiązywać typowe zadania tekstowe na zastosowanie działań na pierwiastkach • umie porównać liczby niewymierne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie obliczyć wartość rozbudowanego wyrażenia arytmetycznego zawierającego pierwiastki • umie wykonywać trudne działania na liczbach niewymiernych • umie włączyć czynnik pod znak rozbudowanego pierwiastka • umie wykonywać trudne działania na liczbach niewymiernych • umie doprowadzić rozbudowane wyrażenie algebraiczne zawierające potęgi i pierwiastki do prostszej postaci • umie rozwiązywać trudne zadania tekstowe na zastosowanie działań na pierwiastkach

DZIAŁ 5. Graniastosłupy

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie prostopadłościanu • zna pojęcie graniastosłupa prostego • zna pojęcie graniastosłupa prawidłowego • zna budowę graniastosłupa • rozumie sposób tworzenia nazw graniastosłupów • umie wskazać na modelu graniastosłupa prostego krawędzie i ściany prostopadłe oraz równoległe • umie określić liczbę wierzchołków, krawędzi i ścian graniastosłupa • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> rysować graniastosłup prosty w rzucie równoległym • zna pojęcie siatki graniastosłupa • zna pojęcie pola powierzchni graniastosłupa • zna wzór na obliczanie pola powierzchni graniastosłupa • rozumie pojęcie pola figury • rozumie zasadę kreślenia siatki • umie rozpoznać siatkę graniastosłupa prostego • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> kreślić siatkę graniastosłupa prostego o podstawie trójkąta lub czworokąta 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie graniastosłupa pochyłego • umie wskazać na rysunku graniastosłupa prostego krawędzie i ściany prostopadłe oraz równoległe • umie obliczyć sumę długości krawędzi graniastosłupa • rozumie sposób obliczania pola powierzchni jako pola siatki • umie rozwiązać <u>z pomocą nauczyciela</u> zadanie tekstowe związane z polem powierzchni graniastosłupa prostego • rozumie zasady zamiany jednostek objętości • umie rozwiązać <u>z pomocą nauczyciela</u> zadanie tekstowe związane z objętością prostopadłościanu • umie rozwiązać <u>z pomocą nauczyciela</u> zadanie tekstowe związane z objętością graniastosłupa • umie kreślić siatkę graniastosłupa o podstawie dowolnego wielokąta 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie obliczyć sumę długości krawędzi graniastosłupa • umie rozwiązać zadanie <u>typowe</u> tekstowe związane z sumą długości krawędzi • umie rozpoznać siatkę graniastosłupa • umie obliczyć pole powierzchni graniastosłupa • umie rozwiązać <u>typowe</u> zadanie tekstowe związane z polem powierzchni graniastosłupa prostego • umie zamieniać jednostki objętości • umie rozwiązać <u>typowe</u> zadanie tekstowe związane z objętością prostopadłościanu • umie obliczyć objętość graniastosłupa • umie rozwiązać <u>typowe</u> zadanie tekstowe związane z objętością graniastosłupa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie rozwiązać trudne zadanie tekstowe związane z sumą długości krawędzi • umie rozpoznać siatkę każdego graniastosłupa • umie rozwiązać zadanie trudne tekstowe związane z polem powierzchni graniastosłupa prostego • umie rozwiązać zadanie trudne tekstowe związane z objętością prostopadłościanu

<ul style="list-style-type: none"> •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> obliczyć pole powierzchni graniastosłupa prostego •zna wzory na obliczanie objętości prostopadłościanu i sześcianu •zna jednostki objętości •rozumie pojęcie objętości figury •umie zamieniać jednostki objętości •umie obliczyć objętość prostopadłościanu i sześcianu •zna pojęcie wysokości graniastosłupa •zna wzór na obliczanie objętości graniastosłupa •umie <u>z pomocą nauczyciela</u> obliczyć objętość graniastosłupa 			
---	--	--	--

Przykłady wiadomości i umiejętności wykraczające poza treści wymagań podstawy programowej; ich spełnienie może być jednym z warunków wystawienia oceny celującej.

Uczeń:

umie rozwiązać nietypowe zadanie związane z rzutem graniastosłupa

DZIAŁ 6. Statystyka

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie diagramu słupkowego i kołowego • zna pojęcie wykresu • rozumie potrzebę korzystania z różnych form prezentacji informacji • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> odczytać informacje z tabeli, wykresu, diagramu • zna pojęcie średniej arytmetycznej • umie obliczyć średnią arytmetyczną • zna pojęcie danych statystycznych • umie zebrać dane statystyczne • zna pojęcie zdarzenia losowego • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> określić zdarzenia losowe w doświadczeniu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> ułożyć pytania do prezentowanych danych • umie rozwiązać <u>typowe</u> zadanie tekstowe związane ze średnią • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> opracować dane statystyczne • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> prezentować dane statystyczne • umie <u>z pomocą nauczyciela</u> obliczyć prawdopodobieństwo zdarzenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie interpretować prezentowane informacje • umie obliczyć średnią arytmetyczną • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane ze średnią arytmetyczną • umie opracować dane statystyczne • umie prezentować dane statystyczne • zna pojęcie prawdopodobieństwa zdarzenia losowego • umie określić zdarzenia losowe w doświadczeniu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie prezentować dane w korzystnej formie • umie rozwiązać trudne zadanie tekstowe związane ze średnią arytmetyczną • umie obliczyć prawdopodobieństwo rozbudowanego zdarzenia

UWAGA: Pomoc nauczyciela nie oznacza, że nauczyciel rozwiąże za ucznia zadanie. Oznacza jedynie ukierunkowanie ucznia na „właściwe tory” myślenia i działania w celu rozwiązania danego problemu.